

بنام خدا

شیوه‌نامه کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه کاشان

(مصوب هیئت رئیسه - مردادماه ۱۴۰۴)

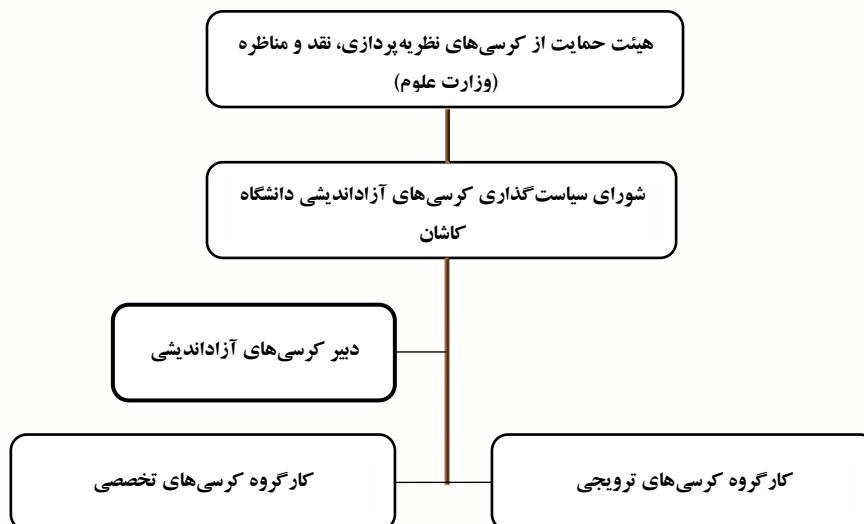
تعریف کرسی آزاداندیشی:

کرسی آزاداندیشی نشستی است که با حضور جمعی از اساتید و دانشجویان ، پیرامون یکی از موضوعات و مسائل مختلف علمی فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، دینی و دانشگاهی دارای اهمیت و اولویت برای نقد، تحلیل، بررسی و روشنگری، و با ارایه مطلب توسط یک یا چند عضو هیئت علمی یا دانشجوی دانشگاه، در سطوح و اشکال مختلف برگزار می گردد . مباحث مطروحه در این نشستها بصورت آزادانه، نظاممند، عقلانی، منطقی، اخلاقی و شجاعانه، همراه با استدلال و ارائه مستندات ارایه می شود و سپس مورد بحث، پرسش و پاسخ عمیق، نقد ، تبادل نظر و تضارب آرا، و داوری قرار می گیرد.

ماده ۱: اهداف

- ۱-۱- ایجاد محیط مطلوب برای بیان آزادانه و ناصحانه اندیشه‌ها و پاسخگویی به پرسشها و رفع شبهه ها در راستای تقویت مؤلفه‌های وحدت، امنیت ملی و ارزش‌های اسلامی.
- ۱-۲- زمینه سازی تضارب آرا و حاکم شدن فضای عقلانی و علمی با رعایت اخلاق اسلامی و منطق گفتگو.
- ۱-۳- ایجاد فرصت قانونی، امن و عادلانه برای طرح دیدگاههای طیفهای مختلف فکری و سیاسی بر اساس حقیقت‌جویی، قانون‌گرایی، آزادی، خوداتکایی فکری و رشد فرهنگ نقدپذیری در چارچوب ضوابط و رخصتهای قانون اساسی و سایر اسناد بالادستی
- ۱-۴- تشویق دانشجویان به مطالعه همه جانبه و تفکر خلاق بمنظور مشارکت معنادار در عرصه های اجتماعی
- ۱-۵- ایجاد بستر علمی و فرهنگ مناسب برای تشویق و زمینه‌سازی فرآیند تولید علم و نظریه‌پردازی
- ۱-۶- ایجاد فضای رقابت سالم و هدمند علمی و پژوهشی میان افراد و بخشهای گوناگون دانشگاهی (اعضای هیئت علمی، دانشجویان، گروهها و دانشکده ها)

ساختار کلی تصمیم گیری و اجرای کرسی های آزاد اندیشی دانشگاه کاشان به ترتیب زیر خواهد بود:

شکل ۱: ساختار کرسی های آزاداندیشی دانشگاه کاشان

۲-۱- شورای سیاست گذاری کرسی های آزاداندیشی دانشگاه کاشان:

این شورا متشکل از اعضای حقوقی و حقیقی است که به منظور سیاست گذاری، انگیزه بخشی، حمایت، راهبری، نظارت علمی و اجرایی بر کرسی های آزاداندیشی تشکیل می شود. این شورا متشکل از ۷ نفر به شرح زیر است و دست کم یک جلسه در هر سال خواهد داشت:

- رئیس دانشگاه (رئیس شورا)
- معاون فرهنگی و اجتماعی
- معاون پژوهش و فناوری
- مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه
- دبیر کرسی های آزاداندیشی (دبیر شورا)
- دو عضو هیئت علمی صاحب نظر با نظر رئیس دانشگاه

۲-۲- دبیر کرسی های آزاداندیشی دانشگاه: فردی است که با حکم رییس دانشگاه به مدت دو

سال به منظور ایجاد انگیزه و جلب مشارکت اساتید و دانشجویان و گروه ها و دانشکده ها در راستای برنامه ریزی و برپایی کرسی ها منصوب می شود.

۲-۲-۱- دبیرخانه کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه: دفتری است که به منظور انجام امور برنامه‌ریزی و اجرای کرسی‌های آزاداندیشی، زیر نظر دبیر کرسی‌ها و در مجموعه مدیریت ارتباطات فرهنگی دانشگاه تشکیل می‌شود و حداقل دارای یک کارشناس است.

در اینجا نمودار انواع کرسیهای آزاداندیشی بیاید

۲-۳- انواع کرسی‌های آزاداندیشی: کرسی‌های آزاداندیشی در دو دسته کرسی‌های تخصصی و کرسی‌های ترویجی برگزار می‌شود.

۲-۳-۱- کرسی ترویجی: نشست علمی- فرهنگی است بر مبنای متنی مکتوب (چاپ شده یا نشده) که در آن ارائه‌دهنده (گان) کرسی به تبیین و دفاع از نظر خود پیرامون یک مساله فرهنگی، اجتماعی، سیاسی یا علمی، در برابر جمع اساتید و دانشجویان؛ یا در قالب مباحثه علمی بین دو صاحب‌نظر رقیب؛ یا گفتگوی علمی با حاضران می‌پردازند. برگزاری کرسی ترویجی بر اساس اخلاق، منطق علمی، آزادی بیان و با هدف گسترش فرهنگ گفت‌وگو و نقد عالمانه و منصفانه، تقویت فضای عقلانی، گفتمان سازی علمی و بسترسازی و تمرین نظریه‌پردازی، و بدون داوری رسمی برگزار می‌شود.

۲-۳-۱-۱- اعضای کارگروه کرسی‌های ترویجی

این کارگروه به منظور برنامه‌ریزی و ارزیابی کرسی‌های ترویجی تشکیل می‌شود و متشکل از ۵ تا ۷ عضو به شرح زیر است:

- معاون فرهنگی (رئیس کارگروه)
- دبیر کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه (دبیر کارگروه)
- نماینده مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه یا دبیر هم‌اندیشی اساتید
- مدیر ارتباطات فرهنگی
- مسئول بسیج اساتید
- دو عضو هیئت علمی صاحب‌نظر در موضوع کرسی (اعضای متغیر) با تأیید رئیس کارگروه

تبصره ۱:

۲-۳-۱-۲- کمیته ارزیابی کرسی‌های ترویجی:

این کمیته به منظور ارزیابی علمی، جامع و عادلانه کرسی‌های ترویجی تشکیل می‌گردد و مرکب از ۵ نفر به شرح زیر است:

- دبیر کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه
- کارشناس دبیرخانه
- ۲ عضو هیئت علمی مجرب در زمینه کرسی‌ها با نظر کارگروه
- نماینده نهاد یا دبیر هم‌اندیشی اساتید

۲-۳-۱-۳ انواع کرسی‌های ترویجی

- **کرسی هم‌اندیشی اساتید (سمپوزیوم):** هم‌اندیشی اساتید نشستی است که به منظور تبادل نظر، تجربیات و ایده‌ها بین استادان در موضوعات متنوع علمی و فرهنگی یا چالش‌های مهم در عرصه اجتماع، صنعت، کارآفرینی، و امور اساسی دانشگاه با طرح بحث یک یا چند استاد برجسته و مشارکت حاضران در بحث تشکیل می‌شود. این نوع کرسی می‌تواند به شکل میزگرد برگزار شود.
- **کرسی ایده‌پردازی (کرسی آزاداندیشی به معنای خاص):** نشستی که در آن یک یا چند استاد برجسته جدیدترین آراء و دیدگاه‌های علمی خود (ترجیحاً دیدگاه‌های روزآمد و مورد نیاز دانشگاه و جامعه) را در جمع اساتید ارائه نموده و در معرض ارزیابی قرار می‌دهند. در واقع کرسی ایده‌پردازی فرایند خلاقانه‌ای است که طی آن افراد یا گروه‌ها به تولید و شکل‌دهی ایده‌های جدید می‌پردازند. این فرآیند می‌تواند در زمینه‌های مختلفی مانند کسب‌وکار، هنر، علم و حل مسائل اجتماعی، سیاسی و دینی مورد استفاده قرار گیرد.
- **کرسی هم‌اندیشی دانشجویی (حلقه تفکر):** منظور از این نوع، کرسی‌هایی است که توسط دانشجو یا یک گروه دانشجویی (اعم از تشکل، انجمن علمی یا کانون و غیره) با هدف گسترش تفکر خلاق و حل مسائل اجتماعی، فرهنگی و دانشگاهی تشکیل می‌گردد.
- **کرسی مناظره:** عبارت است از مباحثه‌ای علمی، روش‌مند، نقادانه، رودرو و منطقی میان دو صاحب‌نظر (استاد یا دانشجو) پیرامون موضوعی معین و در چارچوب ضوابط اخلاق مناظره و گفتگوی دانشگاهی.
- **کرسی نقد و مطالبه‌گری:** منظور از این نشست اجتماع و تبادل نظر گروهی از اساتید یا دانشجویان با هدف بررسی همه جانبه و نقد یک اثر (کتاب، فیلم و ...)، مکتب، سازمان (مانند شهرداری‌ها، وزارتخانه، قوای سه‌گانه، دانشگاه و ...)، نهاد اجتماعی یا یک شخصیت با رعایت معیارهای نقد منصفانه بر اساس احترام و انصاف و طرح مطالب منطقی و قانونی تشکیل می‌شود. بدیهی است در این نشست که با حضور یا بدون حضور نماینده طرف مورد نقد برگزار می‌شود هر یک از اساتید و دانشجویان حاضر می‌توانند در نقد یا دفاع از دستگاه یا شخص یا اثر مورد نظر سخن بگویند.

۲-۳-۱-۴ فرایند کرسی‌های ترویجی در دانشگاه کاشان

۱. تدوین طرح نامه کرسی ترویجی توسط صاحب کرسی (دانشجو یا استاد) و ارائه آن به معاون فرهنگی دانشکده
۲. تکمیل و ارسال طرح نامه توسط معاون فرهنگی دانشکده و ارسال به دبیرخانه کرسی‌ها
۳. بررسی اولیه طرح نامه در دبیرخانه و ارسال به کارگروه کرسی‌ها ترویجی

۴. بررسی و تأیید موضوع و برنامه‌ریزی اجرا در کارگروه کرسی‌های ترویجی
۵. برگزاری کرسی (در صورت تأیید) ترجیحاً در فضای دانشکده با همکاری مدیریت ارتباطات فرهنگی و دانشکده مورد نظر
۶. تدوین و ارسال گزارش و مستندات برگزاری کرسی (شامل پوستر برگزاری کرسی، فایل ارائه، طرح نامه، گزارش مدیر جلسه، گزارش تصویری و صوت جلسه) از سوی دبیر جلسه به دبیرخانه کرسی‌های آزاداندیشی و کمیته ارزیابی
۷. پیگیری مراحل پرداخت حق‌الزحمه و صدور گواهی توسط دبیرخانه کرسی‌ها

۲-۳-۲- کرسی تخصصی:

کرسی تخصصی نشست علمی است که در آن صاحب‌نظر (یا صاحب‌نظران) در موضوعی معین با حضور کمیته داوران و کمیته ناقدان در جمع اساتید و دانشجویان به ارائه نظریه یا نقد علمی یک نظریه یا اثر می‌پردازند. هدف از برگزاری کرسی‌های تخصصی حمایت از فرهنگ پژوهش و روحیه نقد عالمانه با تکیه بر خلاقیت و آزاداندیشی و زمینه‌سازی گسترش نظریه‌پردازی آکادمیک است و شامل نقد نوآورانه مقالات، کتب، دیدگاه‌های شاخص علمی و فناوری می‌باشد. وجود خلاقیت و نوآوری نظری شرط کرسی‌های تخصصی است و بر اساس یک ادعای نظری و یا نقد بر مقالات و تألیفات رسمی (منتشر شده) یا غیررسمی (منتشر نشده) یک عضو هیئت‌علمی یا صاحب‌نظر حوزوی یا دانشگاهی پیشنهاد و ارائه می‌شود.

۲-۳-۱- اعضای کارگروه کرسی‌های تخصصی

این کارگروه به‌منظور برنامه‌ریزی و ارزیابی کرسی‌های تخصصی تشکیل می‌شود و متشکل از ۵ تا ۷ عضو به شرح زیر است:

- معاون پژوهش و فناوری دانشگاه (رئیس کارگروه)
- دبیر کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه (دبیر کارگروه)
- مدیر پژوهشی دانشگاه
- یکی از اساتید ممتاز دانشگاه به انتخاب رئیس کارگروه
- یکی از اساتید صاحب‌نظر در زمینه نظریه‌پردازی به انتخاب رئیس کارگروه
- دو عضو هیئت‌علمی صاحب‌نظر در موضوع کرسی (اعضای متغیر) به انتخاب رئیس کارگروه

۲-۳-۲- ساختار ارزیابی کرسی‌های تخصصی

- الف) کمیته ناقدان: این کمیته بر اساس موضوع کرسی تخصصی با حضور سه عضو هیئت‌علمی یا صاحب‌نظر با نظر کارگروه به منظور نقد هدفمند، منصفانه و علمی دیدگاه‌های صاحب کرسی تشکیل می‌شود.

- **ب) کمیته داوران:** این کمیته متشکل از سه عضو هیئت علمی از داخل و خارج دانشگاه (حداقل ۲ نفر دارای رتبه دانشیاری و بالاتر) با نظر کارگروه به منظور ارزیابی علمی و اعطای امتیاز نهایی به کرسی های تخصصی تشکیل می شود.

۲-۳-۲-۳- انواع کرسی های تخصصی

- **کرسی نقد علمی:** نشست است که طی آن یک عضو هیئت علمی یا صاحب نظر حوزوی یا دانشگاهی دیدگاه نقادانه خود را درباره یک نظریه علمی، محصول دانشگاهی یا روندهای سیاسی و اجتماعی در اجتماع دانشگاهیان بیان می کند و ناقدان با روش علمی به تحلیل و نقد دیدگاه ها و بیان نقاط ضعف و قوت مطالب او می پردازند.
- **کرسی نظریه پردازی:** منظور از این کرسی عبارت است از ارائه نظریه علمی جدید که محصول مطالعه و پژوهش روشمند و برخوردار از وجاهت و سطح علمی لازم بوده، دارای مبانی، فرضیه و دلایل کافی و ساختار علمی منطقی باشد.

۲-۳-۲-۴- فرایند کرسی های تخصصی در دانشگاه کاشان

- تدوین و ارائه طرح نامه و پیشنهادیه کرسی تخصصی (از سوی عضو هیئت علمی یا صاحب نظر) به گروه آموزشی تخصصی
- تکمیل و تأیید مستندات توسط مدیر گروه و ارسال آن به معاون پژوهشی دانشکده
- ارسال مستندات از سوی معاون پژوهشی دانشکده به دبیرخانه و پیشنهاد داوران و ناقدان
- بررسی اولیه طرح نامه در دبیرخانه و ارسال به کارگروه کرسی ها تخصصی
- بررسی و تأیید موضوع و برنامه ریزی اجرا در کارگروه کرسی های تخصصی و تأیید هیئت داوران و ناقدان برای برگزاری پیش نشست و نشست نهایی
- تدوین و ارسال گزارش و مستندات برگزاری کرسی (شامل پوستر برگزاری کرسی، فایل ارائه طرح نامه، گزارش مدیر جلسه، گزارش تصویری و صوت جلسه) از سوی مدیر جلسه به دبیرخانه کرسی های آزاداندیشی و کمیته ارزیابی
- پیگیری مراحل پرداخت حق الزحمه و صدور گواهی توسط دبیرخانه کرسی ها

۳-۱- وظایف شورای سیاست‌گذاری کرسی‌های دانشگاه:

- ۳-۱-۱- تعیین اولویت‌های کلان و محورهای اصلی کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه و هدف‌گذاری سالانه آن‌ها
- ۳-۱-۲- اتخاذ تصمیمات و تمهیدات لازم برای پشتیبانی فکری، اداری، مالی و سازمان‌دهی کرسی‌های آزاداندیشی
- ۳-۱-۳- ارزیابی و تحلیل جامع کرسی‌ها به منظور جهت‌دهی بهتر و بهبود عملکرد
- ۳-۱-۴- تأمین ملزومات و نیروی انسانی لازم برای اجرای مناسب کرسی‌ها

۳-۲- وظایف کارگروه کرسی‌های ترویجی:

- ۳-۲-۱- ارزیابی طرح نامه‌های دریافتی و اعلام موافقت، مخالفت یا پیشنهاد تکمیل طرح نامه به دبیرخانه کرسی‌های آزاداندیشی
- ۳-۲-۲- تعیین دبیر نشست
- ۳-۲-۳- ارزیابی کرسی‌های ترویجی از طریق کمیته ارزیاب
- ۳-۲-۴- همفکری و ارائه مشورت به دانشکده‌ها، گروه‌های آموزشی و یکایک اساتید مستعد یا متقاضی برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی در امر تعیین موضوع، زمان، مکان و چگونگی برگزاری، منطبق بر آیین‌نامه و شیوه‌نامه اجرایی کرسی‌های مورد اشاره
- ۳-۲-۵- تعیین میزان حق‌الزحمه و امتیازات ارائه‌دهندگان از داخل و خارج دانشگاه و سایر خدمات لازم

۳-۳- وظایف کارگروه کرسی‌های تخصصی:

- ۳-۳-۱- ارزیابی طرح نامه‌های ارسالی، اعلام موافقت، مخالفت یا پیشنهادات تکمیل طرح نامه به دبیرخانه کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه
- ۳-۳-۲- تعیین دبیر نشست، اعضای کمیته داوران و کمیته ناقدان کرسی‌های تخصصی
- ۳-۳-۳- ارزیابی کرسی‌های تخصصی از طریق کمیته ارزیاب
- ۳-۳-۴- همفکری و ارائه مشورت به دانشکده‌ها، گروه‌های آموزشی و یکایک اساتید مستعد یا متقاضی برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی در امر تعیین موضوع، زمان، مکان و چگونگی برگزاری، منطبق بر آیین‌نامه و شیوه‌نامه اجرایی کرسی‌های مورد اشاره
- ۳-۳-۵- تعیین میزان حق‌الزحمه و امتیازات هر یک از ارائه‌دهندگان، ناقدان و داوران از داخل و خارج دانشگاه و سایر خدمات لازم

۳-۴- وظایف دبیرخانه کرسی‌ها:

- ۳-۴-۱- برنامه‌ریزی عملیاتی، زمان‌بندی و اجرای اقدامات قبل، حین و بعد از برنامه
- ۳-۴-۲- گردآوری اطلاعات مربوط به موضوعات و متخصصان کرسی‌ها
- ۳-۴-۳- پیگیری فرایندهای اجرای کرسی‌ها
- ۳-۴-۴- انجام مکاتبات لازم با ارائه‌دهنده و واحدهای مرتبط با برگزاری کرسی‌ها
- ۳-۴-۵- انجام نظرسنجی از شرکت‌کنندگان کرسی‌های آزاداندیشی و انعکاس آن در گزارش برنامه
- ۳-۴-۶- ثبت و مستندسازی کرسی‌های برگزار شده
- ۳-۴-۷- تدوین و ارائه گزارش فصلی کرسی‌ها به شورای سیاست‌گذاری

۳-۵- وظایف دبیر کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه

- ۳-۵-۱- انجام مقدمات و تشکیل جلسات شورای سیاست‌گذاری کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه
- ۳-۵-۲- پیشنهاد اعضای حقیقی به شورای سیاست‌گذاری
- ۳-۵-۳- پیگیری صدور حکم اعضای حقیقی و حقوقی کارگروه کرسی‌ها
- ۳-۵-۴- تهیه دستور جلسه و گزارش جلسات
- ۳-۵-۵- دریافت طرح‌نامه‌های کرسی‌ها و اداره جلسات کارگروه‌های تخصصی و ترویجی
- ۳-۵-۶- تدوین و ارسال گزارش هر کرسی به کارگروه مرتبط

تبصره ۱: کارگروه‌ها و کمیته‌های مندرج در این شیوه‌نامه با حضور دو سوم اعضا رسمیت می‌یابد.

تبصره ۲: حمایت، انگیزه بخشی و تقویت هم‌اندیشی‌های دارای موضوعات دینی برعهده نهاد نمایندگی رهبری و سایر هم‌اندیشی‌ها برعهده معاونت فرهنگی و اجتماعی و کرسی‌های نظریه‌پردازی برعهده معاونت پژوهشی خواهد بود.

تبصره ۳: مرجع تفسیر در صورت وجود هرگونه ابهام، شورای سیاست‌گذاری خواهد بود.

این شیوه‌نامه در ۳ ماده و ۳ تبصره و ۸ ضمیمه اجرایی (شامل: نحوه برگزاری کرسی‌ها، فرم درخواست برگزاری کرسی، طرح‌نامه‌ها، شیوه‌نامه ارزیابی کرسی‌ها و مشخصات ارزیابان) در تاریخ به تصویب هیئت‌رئیس دانشگاه رسیده و از این تاریخ به مدت یک سال لازم‌الاجرا است.

تدوین‌کنندگان: دکتر سهرابزاده. دکتر رضازاده. دکتر مزروعی. دکتر موسی زاده. دکتر اجتهد. دکتر ابراهیمپور. دکتر مدنی. خانم دکتر طاهری. دکتر عباسی مقدم. (فروردین تا مرداد ۱۴۰۴)